

Varslingsrutiner i Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Ansvarlig for dokument: Sentralstyret i Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Vedtatt første gang: 13.6.2022

Revisjoner:

Dette dokumentet beskriver rutiner for hvordan varsler skal meldes inn og håndteres i Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Varsling er å si fra om et kritikkverdig forhold i organisasjonen. Med kritikkverdige forhold menes forhold som er i strid med Norges lover, Norsk Bonde- og Småbrukarlag sine vedtekter og etiske retningslinjer, eller etiske normer som det er bred tilslutning til i samfunnet. For øvrig legger NBS arbeidsmiljølovens definisjon av kritikkverdige forhold til grunn også når det gjelder tillitsvalgte, som ikke er omfattet av loven slik ansatte er. For nærmere utdyping av begrepet trakassering, se etiske retningslinjer.

Det skal være lav terskel i NBS for å melde fra ved mistanke eller visshet om kritikkverdige forhold. Samtidig er det viktig å skille mellom klaging/misnøye og varsling.

Arbeidsmiljølovens definisjon av kritikkverdige forhold (§2 A-1):

Med kritikkverdige forhold menes forhold som er i strid med rettsregler, skriftlige etiske retningslinjer i virksomheten eller etiske normer som det er bred tilslutning til i samfunnet, for eksempel forhold som kan innebære

- a) fare for liv eller helse*
- b) fare for klima eller miljø*
- c) korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet*
- d) myndighetsmisbruk*
- e) uforsvarlig arbeidsmiljø*
- f) brudd på personopplysningssikkerheten.*

Viktige prinsipper ved varsling og håndtering av et varsel:

- Alle varsler skal tas alvorlig.
- Et varsel skal behandles fortrolig. Personvernet skal ivareta både den som varsler og den det varsles om. Det vil si at identiteten til både varsler og den omvarslede ikke skal gjøres kjent for flere i organisasjonen enn det som er strengt nødvendig for behandling av saken.
- Varsling og håndtering av et varsel skal skje i tråd med NBS sine lover, etiske retningslinjer og varslingsrutiner.

Hvordan fremme et varsel:

1. Den som vil sette frem et varsel skal sende varselet skriftlig til nærmeste leder, som igjen må vurdere om varselet skal gå videre til generalsekretær eller leder. Varsler/melder må gjøre seg kjent med NBS sine etiske retningslinjer og varslingsrutiner.

2. Varslet skal være skriftlig, og skal ikke komme andre i hende. Personvernet skal ivretas for alle parter gjennom hele prosessen. Det må tydelig framkomme hva melder/varsler mener utgjør de(t) kritikkverdige forhold.
3. Varselet skal være kort og konsist. Det skal inneholde:
 - Navn på varsler(e)
 - Navn på den/de det varsles om
 - Kort beskrivelse av hva saken gjelder, med tid og sted. Det må tydelig framkomme hva melder/varsler mener utgjør de(t) kritikkverdige forhold.
 - Det er en fordel med dokumentasjon som kan underbygge påstandene i varselet.

Hvordan håndtere et varsel

1. Den som mottar et varsel, har ansvar for at det igangsettes forsvarlig behandling av varselet snarest mulig. Dersom mottaker av varselet er en annen enn sentralstyrets leder eller generalsekretær, skal mottaker umiddelbart viderebringe varselet til sentralstyrets leder eller generalsekretær.
2. Det skal i enhver varslingssak føres logg, der det kommer frem om saken ble behandlet, hvordan den ble behandlet, hvem som deltok og resultatet av varslingen. Logg og nødvendige saksdokumenter arkiveres i henhold til Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven).
3. Den som varsler skal få en bekreftelse på at varselet er mottatt.
4. Den som er ansvarlig for å behandle varselet skal gjennomføre nødvendige undersøkelser for å kunne vurdere om det foreligger kritikkverdige forhold eller ikke. Personvernet skal ivretas under undersøkelsen.
 - Varsler skal ha mulighet til å gi sitt syn i saken og har mulighet til å bruke en tillitsperson.
 - Den som blir varslet om, skal gjøres kjent med varselet og hvilke opplysninger som er gitt, og få mulighet til å komme med sin versjon av saken. Den det er varslet om skal ha mulighet til å bruke en tillitsperson.
5. I saker som er under politietterforskning kan det i samarbeid med politiet avgjøres om personen skal gjøres kjent med varselet.
6. Den som varsler har et vern mot gjengjeldelse. Med gjengjeldelse menes alle former for negative reaksjoner mot varsler.

Hva skjer hvis det ikke foreligger kritikkverdige forhold?

- Når det ikke foreligger kritikkverdige forhold i saken, skal de involverte få tilbakemelding om at saken er avsluttet. Det skal gis tilbakemelding både til varsler og til den det er varslet på, så raskt som mulig. Den det er blitt varslet på skal ha en slik tilbakemelding at den kan oppleve å være fri for mistanke.

Hva skjer hvis det foreligger kritikkverdige forhold?

- Dersom det foreligger kritikkverdige forhold, må det vurderes om organisasjonen skal benytte seg av reaksjoner slik de er beskrevet i etiske retningslinjer.